

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 15.5.2006
KOM(2006) 210 wersja ostateczna

2006/0069 (CNS)

Wniosek dotyczący

DYREKTYWY RADY

zmieniająca dyrektywę 2002/38/WE w odniesieniu do okresu stosowania systemu podatku od wartości dodanej stosowanego do usług radiowych i telewizyjnych oraz niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY

w sprawie DYREKTYWY RADY 2002/38/WE z dnia 7 maja 2002 r. zmieniającej oraz tymczasowo zmieniającej dyrektywę 77/388/EWG w odniesieniu do systemu podatku od wartości dodanej stosowanego do usług radiowych i telewizyjnych oraz niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną

(przedstawione przez Komisję)

UZASADNIENIE

1) KONTAKST WNIOSKU

- **Podstawa i cele wniosku**

Dyrektywa Rady 2002/38/WE z dnia 7 maja 2002 r. zmieniająca oraz tymczasowo zmieniająca dyrektywę 77/388/EWG w odniesieniu do systemu podatku od wartości dodanej stosowanego do usług radiowych i telewizyjnych oraz niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną, zwana dyrektywą w sprawie podatku VAT w handlu elektronicznym, zawiera określoną liczbę przepisów, które wygasną w dniu 30 czerwca 2006 r., chyba że ich stosowanie zostanie przedłużone.

Kiedy przyjmowano wspomnianą dyrektywę zakładano, że przepisy dotyczące miejsca świadczenia tych usług i pewnych środków ułatwiających dla przedsiębiorstw spoza UE zostaną poddane przeglądowi przez Radę przed końcem pierwszych trzech lat ich stosowania i w oparciu o wniosek Komisji lub w razie potrzeby zweryfikowane, a ich stosowanie zostanie przedłużone. Przegląd jest dokonywany na podstawie sprawozdania Komisji dla Rady, a niniejsze sprawozdanie jest odpowiednio załączone do niniejszego wniosku. Szybkie przyjęcie przez Radę wniosków Komisji w sprawie miejsca świadczenia usług (COM (2005) 334) oraz w sprawie uproszczenia obowiązków związanych z podatkiem VAT (COM (2004) 728) zniósłoby potrzebę przedłużenia stosowania omawianych przepisów ze względu na fakt, że te bardziej ogólne wnioski zawierają środki zapewniające realizowanie celów dyrektywy 2002/38/WE w długim terminie. Wolne tempo postępów legislacyjnych poczynionych przez państwa członkowskie w Radzie oznacza jednak, że te zmiany nie zostaną wprowadzone przez wygaśnięciem środków przyjętych w 2002 r. Jeżeli przepisy te nie wygasną w tym roku, z czego nikt nie będzie zadowolony, Komisja nie będzie miała wyboru innego niż zaproponowanie tymczasowego przedłużenia ich stosowania.

Główny cel dyrektywy z 2002 r. był jasny: uzupełnienie braków w jednym z podstawowych uregulowań prawnych w zakresie podatku VAT. Świadczenie usług drogą elektroniczną nie zostało uwzględnione w czasie przyjmowania szóstej dyrektywy w sprawie podatku VAT, a stosowanie przepisów w ich kształcie sprzed zmian z 2002 r. przyniosło niepożądane rezultaty. Nie opodatkowano usług elektronicznych świadczonych przez przedsiębiorstwa z państw trzecich, co więcej, przedsiębiorstwa europejskie miały obowiązek płacenia podatku od wszystkich tego rodzaju usług niezależnie od lokalizacji klienta. Sytuacja ta była sprzeczna z neutralnością kluczową dla podatku VAT, której celem jest, aby podatek nie „naruszał zasad konkurencji i nie utrudniał swobodnego przepływu towarów i usług” (pierwsza dyrektywa Rady w sprawie VAT 67/227/EWG).

Miejsce opodatkowania omawianych usług było kluczową kwestią. Podatek VAT jest ogólnym podatkiem od konsumpcji towarów i usług, a jakiegokolwiek od niego wyłączenie wymaga szczególnego przepisu. Jeżeli w związku z rozwojem technologicznym lub praktyk handlowych występują jakiegokolwiek luki w prawodawstwie, standardową praktyką jest ich uzupełnianie.

Dyrektywa obejmowała uproszczenie obowiązku rejestracji i sprawozdawczości w celu uzyskania ich przestrzegania przez przedsiębiorstwa spoza UE, umożliwiając im

korzystanie z jednej europejskiej administracji podatkowej własnego wyboru. Przepis ten stanowił znaczące odejście od obowiązującej zasady, zgodnie z którą podatnicy są zobowiązani do płacenia podatku bezpośrednio w każdej administracji właściwej dla miejsca, w którym prowadzona jest działalność podlegająca opodatkowaniu. Nowatorski charakter pojedynczego punktu wypełniania obowiązków związanych z podatkiem VAT, choć ograniczony pod względem objęcia jedynie dostawców usług handlu elektronicznego nieprowadzących działalności, stanowił znaczący czynnik przyczyniający się do wprowadzenia klauzuli przeglądu, która zobowiązała Komisję i państwa członkowskie do ponownego przeanalizowania tej kwestii przed upływem trzech lat. Z wniosków sprawozdania Komisji dla Rady wynika, że dyrektywa z 2002 r. była wdrażana w sposób zadowalający i osiągnęła swój cel. W przypadku braku decyzji dotyczącej odnowienia lub zastąpienia, jej główne przepisy wygasną, a zasady dotyczące usług elektronicznych zmienią się na te obowiązujące przed zmianami przeprowadzonymi od 2003 r. W celu uniknięcia takiej sytuacji Komisja proponuje zatem, aby stosowanie obowiązujących przepisów, które mają wygasnąć w tym roku, zostały przedłużone o okres trzydziestu miesięcy do dnia 31 grudnia 2008 r. Zapewni to wystarczający czas do przyjęcia dwóch wyżej wspomnianych wniosków oraz do zapewniania wprowadzenia przez państwa członkowskie koniecznych zmian infrastrukturalnych.

Niniejszy wniosek zapewni również utrzymanie stosowania przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1798/2003 dotyczących wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi potrzebnymi do zarejestrowania zagranicznych przedsiębiorstw zajmujących się usługami elektronicznymi do celów podatku VAT i przekazywania wpływów z podatku VAT do odpowiednich państw członkowskich, w związku z powiązaniem z dyrektywą 2002/38/WE.

- **Kontekst ogólny**

Głównym celem przyjęcia dyrektywy Rady 2002/38/WE była eliminacja niepożądanego i niezamierzonego skutku wynikającego ze stosowania szóstej dyrektywy w sprawie podatku VAT, w związku z którą przedsiębiorstwa UE naliczały i pobierały podatek VAT będąc w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej w stosunku działań przedsiębiorców mających siedzibę w państwie trzecim.

Dyrektywa spełniła swój cel. Obecnie równowaga między przedsiębiorcami z UE i spoza UE nie stanowi problemu w odniesieniu do podatku VAT i nikt nie chciałby wrócić do sytuacji, która istniała przed przyjęciem omawianej dyrektywy.

Pomimo że nie był to główny cel, dyrektywa przyczyniła się do zwiększenia wpływów z podatków w państwach członkowskich. Poza podatkami pobieranymi od przedsiębiorstw spoza UE i płaconymi przez nich w ramach specjalnego systemu, kwoty podatku pochodzące od przedsiębiorstw, które zdecydowały się na prowadzenie działalności na terytorium Wspólnoty będą prawdopodobnie znaczące. Trudno będzie jednak określić łączną kwotę, ze względu na fakt, że przedsiębiorstwa decydują się zakładać siedzibę w UE z różnych powodów i nie ma sensu precyzyjne określanie wpływów z podatku VAT z poszczególnych usług objętych dyrektywą w opublikowanych statystyk dotyczących wpływów z podatku. Dalszy wpływ na wpływy z podatku można przypisać podatkowi VAT płaconemu przez przedsiębiorstwa z UE, które wraz z przyjęciem dyrektywy, nie są już zachęcane do przeniesienia działalności poza granice Wspólnoty w celu chronienia swojej pozycji konkurencyjnej. Łączony

skutek tych trzech czynników potwierdza potrzebę przedłużenia stosowania przepisów.

W ciągu ostatnich trzech lat rynek transakcji pobierania plików B2C i usług on-line dojrzał i stał się bardziej wyspecjalizowany od czasu przyjęcia dyrektywy. Według Międzynarodowej Federacji Przemysłu Fonograficznego (IFPI), światowej organizacji handlu przemysłu muzycznego, sprzedaż muzyki sprzedawanej w formie cyfrowej potroiła się w 2005 r. Obecnie prowadzone są prace nad rozwiązaniem problemów związanych z zagadnieniami regulacyjnymi i prawnymi, na przykład kwestiami zarządzania prawami oraz nielegalnego pobierania plików. Niepewność w odniesieniu do przyszłego opodatkowania stanowiłoby krok wstecz i mogłaby ona zniknąć wyłącznie poprzez zastosowanie środka przedłużającego.

Poza niepewnością, niemożność przedłużenia środków wzbudziłoby ponowne obawy w odniesieniu do przenoszenia się działalności gospodarczej, co stanowiło ważny bodziec dla zmian przyjętych w 2002 r.

- **Obowiązujące przepisy w dziedzinie, której dotyczy wniosek**

Jest to zwykle przedłużenie stosowania przepisów obowiązującej dyrektywy 2002/38/WE. Z czasem przepisy, które wygasają w tym roku nabiorą charakteru stałego poprzez przyjęcie dwóch wyżej wspomnianych wniosków COM (2004) 728 i COM (2005) 334. Są to środki, które dotyczą odpowiednio uproszczenia obowiązków administracyjnych i ogólnie miejsca opodatkowania usług. Głównie ze względu na ich szeroki zakres poczyniono mniejsze niż planowano postępy ustawodawcze. Jednakże jest prawdopodobne, że zostaną one przyjęte w najbliższej przyszłości, lecz nie przed wygaśnięciem przepisów zawartych w dyrektywie z 2002 r.

Te zaproponowane dwa środki razem zapewnią prawidłowe funkcjonowanie w długim terminie stosowania podatku VAT w stosunku do usług elektronicznych zgodnie z celami, o których mowa w art. 5 dyrektywy 2002/38/WE.

- **Spójność z innymi politykami i celami Unii**

Przepisy, których przedłużenie stosowania zostało zaproponowane są w pełni zgodne z obecną polityką UE dotyczącą podatku VAT zgodnie z przepisami szóstej dyrektywy w sprawie podatku VAT. Pierwotna dyrektywa z 2002 r. została opracowana z powodu luki w przepisach szóstej dyrektywy wynikającej z rozwoju technologicznego i potrzeby zapewnienia spójnego opodatkowania.

2) KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA WPŁYWU

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Metody konsultacji, główne sektory objęte konsultacjami i ogólny profil respondentów

Uczestnicy dwóch seminariów w ramach programu Fiscalis zorganizowanych w ciągu ostatnich trzech lat w celu monitorowania funkcjonowania dyrektywy z 2002 r., w tym przedstawiciele wszystkich państw członkowskich oraz większości przedsiębiorstw, których ta sprawa dotyczy.

Streszczenie odpowiedzi oraz sposób, w jaki były one uwzględniane

Ze względu na specyficzny charakter relacji między podatnikami a administracją podatkową, nie jest stosowne określanie wkładu poszczególnych stron w przedmiotowy dialog. Wszystkie znaczące kwestie, które były podniesione zostały jednak uwzględnione w sprawozdaniu Komisji dla Rady.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej**

Nie zaistniała potrzeba skorzystania z pomocy ekspertów zewnętrznych.

- **Ocena wpływu**

Jedyna możliwość, z której Komisja mogła skorzystać to pozwolenie na wygaśnięcie przepisów z 2002 r.

Powody, dla których to nie jest realistyczne rozwiązanie, są określone w sprawozdaniu Komisji dla Rady.

3) ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

- **Krótki opis proponowanych działań**

Wniosek przedłuży okres stosowania przewidziany w art. 1 dyrektywy Rady 2002/38/WE zapewniając w ten sposób, że środki przyjęte w celu prawidłowego opodatkowania pewnych świadczonych drogą elektroniczną usług oraz usług radiowych i telewizyjnych nadal będą obowiązywać.

- **Podstawa prawna**

Artykuł 93 traktatu i dyrektywa Rady 2002/38/WE

- **Zasada pomocniczości**

Niniejszy wniosek wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Wspólnoty. Zasada pomocniczości nie ma zatem zastosowania.

- **Zasada proporcjonalności**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności z następujących względów.

Niniejszy wniosek stanowi zwykłe przedłużenie okresu stosowania obowiązującego środka w szóstej dyrektywie w sprawie podatku VAT. Nie ma innej sensownej alternatywy.

Środki przyjęte w 2002 r. były satysfakcjonujące zarówno dla państw członkowskich jak i dla przedsiębiorstw, których te środki dotyczą. Nie ma alternatywnego rozwiązania, które w lepszy sposób zrealizowałoby cele pierwotnego środka.

- **Wybór instrumentów**

Proponowane instrumenty: dyrektywa.

Inne instrumenty byłyby niewłaściwe z następujących względów.

Niniejszy wniosek przedłuża okres stosowania przepisu już wprowadzonego w dyrektywie. Żaden alternatywny środek nie umożliwi osiągnięcia wspomnianego celu.

4) WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma dającego się wyrazić ilościowo wpływu na budżet Wspólnoty.

5) INFORMACJE DODATKOWE

- **Klauzula przeglądu/weryfikacji/wygaśnięcia**

Wniosek zawiera klauzulę weryfikacji.

- **Tabela korelacji**

Państwa członkowskie mają obowiązek przekazania Komisji tekstów krajowych przepisów transponujących dyrektywę, jak również tabelę korelacji między tymi przepisami a niniejszą dyrektywą.

Wniosek dotyczący

DYREKTYWY RADY

zmieniająca dyrektywę 2002/38/WE w odniesieniu do okresu stosowania systemu podatku od wartości dodanej stosowanego do usług radiowych i telewizyjnych oraz niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego artykuł 93,

uwzględniając wniosek Komisji¹,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dokonano przeglądu przewidzianego w art. 5 dyrektywy Rady 2002/38/WE z dnia 7 maja 2002 r. zmieniającej oraz tymczasowo zmieniającej dyrektywę 77/388/EWG w odniesieniu do systemu podatku od wartości dodanej stosowanego do usług radiowych i telewizyjnych oraz niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną.
- (2) W świetle omawianego przeglądu stosowne jest, w interesie właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego i w celu zapewnienia stałej eliminacji zakłócenia, aby system podatku od wartości dodanej stosowany do usług radiowych i telewizyjnych oraz niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną był w dalszym ciągu stosowany do 31 grudnia 2008 r.
- (3) W związku z powyższym, należy odpowiednio zmienić dyrektywę 2002/38/WE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Artykuł 4 dyrektywy 2002/38/WE otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 1 stosuje się do dnia 31 grudnia 2008 r.”

¹ Dz.U. C z [...], [...], str. [...].

² Dz.U. C z [...], [...], str. [...].

³ Dz.U. C z [...], [...], str. [...].

Artykuł 2

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej do dnia 30 czerwca 2006 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów oraz tabelę korelacji między tymi przepisami a niniejszą dyrektywą.

Państwa członkowskie stosują wymienione przepisy od dnia 1 lipca 2006 r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonania takiego odesłania określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przedstawiają Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego, które przyjmują w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 3

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie [...] dnia następującego po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 4

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli,

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY

w sprawie DYREKTYWY RADY 2002/38/WE z dnia 7 maja 2002 r. zmieniającej oraz tymczasowo zmieniającej dyrektywę 77/388/EWG w odniesieniu do systemu podatku od wartości dodanej stosowanego do usług radiowych i telewizyjnych oraz niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną

1. INFORMACJE OGÓLNE

Dyrektywa 2002/38/WE zobowiązuje Komisję do złożenia w terminie do dnia 30 czerwca 2006 r. sprawozdania na temat funkcjonowania dyrektywy i, w razie potrzeby, do wniesienia o zmianę w jej funkcjonowaniu lub przedłużenie jej stosowania. Niniejsze sprawozdanie odpowiada na pierwsze zobowiązanie. Komisja wnosi również o przedłużenie stosowania dyrektywy aż do końca 2008 r. Aby nie powielać informacji zawartych w uzasadnieniu do wniosku dotyczącego przedłużenia, niniejsze sprawozdanie skupia się na praktycznym wpływie dyrektywy oraz na jej praktycznym funkcjonowaniu.

Środki przyjęte w 2002 r. sprawiły, iż UE stała się pierwszym organem podatkowym, który opodatkował e-usługi zgodnie z zasadami ustalonymi przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju⁴. Zasady OECD dotyczące opodatkowania handlu elektronicznego zostały uzgodnione w 1998 r. w Ottawie i zakładają, że gdy stosowane są podatki konsumpcyjne (jak podatek VAT), powinny one skutkować opodatkowaniem tam, gdzie konsumpcja ma miejsce.

Niniejszy przegląd dotyczy usług objętych dyrektywą i praktycznych kwestii w administracji podatku oraz jego długoterminowych ram operacyjnych.

2. ZAKRES SPRAWOZDANIA

2.1. E- usługi

Usługi świadczone drogą elektroniczną objęte dyrektywą w załączniku L są opisane jako „ilustracyjny wykaz usług świadczonych drogą elektroniczną określonych w art. 9 ust. 2 lit. e)”, w którym wymienione są następujące przykłady:

Dostarczanie serwisów www, hosting stron www, utrzymywanie na odległość oprogramowania i sprzętu,

Dostarczanie oprogramowania oraz jego aktualizacja.

Dostarczanie obrazów, tekstu i informacji oraz tworzenie dostępnych baz danych.

⁴

Handel elektroniczny – ramowe warunki opodatkowania ustalone w Ottawie na stronie <http://www.oecd.org/dataoecd/45/19/20499630.pdf>

Dostarczanie muzyki, filmów i gier, łącznie z grami losowymi i hazardowymi oraz transmisja wydarzeń politycznych, kulturalnych, artystycznych, sportowych, naukowych i rozrywkowych.

Nauczanie na odległość.

Załącznik L następnie dodaje, że zwykła komunikacja e-mailem nie stanowi sama z siebie usługi świadczonej drogą elektroniczną.

Wymienione przykłady nie są bardzo wymowne, ale świadczą o potrzebie pozostawienia odpowiedniego pola manewru, żeby mogły uwzględniać możliwe innowacje w zakresie usług handlu elektronicznego.

Do tej części tekstu dołączono wytyczne Komitetu VAT, które zostały ostatecznie wdrożone w ramach rozporządzenia Rady⁵.

Takie podejście wpłynęło pozytywnie na zapewnienie jasnego zdefiniowania omawianych usług. Nowe zmiany nie dały powodu do niepokoju i dalsze środki nie są obecnie potrzebne.

2.2. Nadawanie radiowe i telewizyjne

Dyrektywa zajęła się nie tylko e-usługami, ale również zmieniła miejsce opodatkowania nadawania radiowego i telewizyjnego. Specjalne środki dla przedsiębiorców świadczących e-usługi jednak nieprowadzących działalności nie mają tutaj zastosowania i nadawcy radiowi i telewizyjni nieprowadzący działalności muszą dokonać rejestracji w każdym państwie członkowskim, w którym prowadzą działalność podlegającą opodatkowaniu.

Chociaż zdefiniowanie nadawania radiowego i telewizyjnego nie stanowiło problemu, w ostatnich latach odróżnienie tego pojęcia od szerszej kategorii e-usług stało się niewyraźne. Rozwój podcastu, wideo na żądanie (ang. video-on-demand), nadawania strumieniowego oraz cyfrowych usług radiowych i telewizyjnych oznacza, że dostęp do danej treści odbywa się różnymi drogami. Podobną treść można dostarczyć przez internet, w interaktywnej lub tradycyjnej sieci nadawania radiowego lub telewizyjnego lub poprzez sieć 3G.

Uzasadnienie różnic w podejściu w zakresie opodatkowania będzie coraz trudniejsze wraz ze zbliżaniem się nadawania radiowego i telewizyjnego, usług telekomunikacyjnych oraz e-usług. Odniesienia do nadawania radiowego i telewizyjnego w szóstej dyrektywie pokazują, jaka była intencja prawodawców w czasach prostszych technologii. Oprócz wynikającej z tego nierówności w zakresie konkurencji, która prawdopodobnie z czasem będzie wzrastać, ciężko jest stwierdzić, w jaki sposób coraz bardziej złożone zastosowania, które są obecnie rozwijane, mogą odpowiadać na intencje prawodawców pochodzące z czasów, kiedy odbiór

⁵

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1777/2005 z dnia 17 października 2005 r. ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 77/388/EWG w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej Dz.U. z 29.10.2005, L 288 str. 1.

programów radiowych i telewizyjnych był znacznie prostszy i może nawet był usługą zlokalizowaną⁶.

Rozwój technologii i szybkie przyjmowanie nowych kanałów dystrybucji w ciągu ostatnich 3 lat przyczyniły się do powstania nowych zagadnień, których dyrektywa nie obejmuje. Komisja nie będzie jednak decydować, czy te kwestie powinny być zawarte w prawodawstwie, zanim nie zajmie się dogłębnie tymi zagadnieniami.

3. PRAKTYCZNE ZARZĄDZANIE PODATKIEM

Dyrektywa z 2002 r. była środkiem innowacyjnym, ponieważ stworzyła specjalne środki dla operatorów nie będących rezydentami. Wprowadziła nowe pojęcia i procedury w zakresie pobierania podatku VAT. Innowacje te miały wpływ na przedsiębiorstwa oraz na administracje podatkowe. Pojawiły się również obawy, że technologia i protokoły będące rdzeniem handlu elektronicznego mogą być niekompatybilne z pobieraniem podatku, a nawet zakwestionować przydatność podatku VAT jako ogólnego podatku od wszelkiej konsumpcji towarów i usług.

Doświadczenie pokazało, że te obawy były nieuzasadnione i w codziennym działaniu systemu pojawiło się niewiele problemów operacyjnych. Oczywiście jest to istotny wstępny warunek, aby nadal stosować przepisy dyrektywy w niezmienionej formie.

Omawiany podatek był pod wieloma względami nowatorski, dlatego jego szczegółowe wdrożenie wymagało szczególnej uwagi. Służby Komisji ściśle współpracowały z administracjami podatkowymi i innymi zainteresowanymi stronami. Oprócz dwóch seminariów Fiscalis, współpraca ta polegała na kontaktach z pewną liczbą podmiotów handlowych, włącznie z doradcami zawodowymi i dostawcami infrastruktury. Służby Komisji pracowały również z OECD w zakresie zagadnień dotyczących opodatkowania handlu elektronicznego, w szczególności nad wytycznymi w celu określenia miejsca konsumpcji.

Okazało się to użyteczne dla oceny funkcjonowania dyrektywy oraz zidentyfikowania możliwych trudności. W zakresie ogólnego funkcjonowania przepisów należy zauważyć, że spełniły one swoje cele i że poza przedłużeniem okresu ich stosowania nie ma szczególnie pilnej potrzeby zmiany prawodawstwa. Tym niemniej niektóre aspekty szczegółowego wdrożenia były trudne do przewidzenia i nie jest zaskakujące, że istnieją zagadnienia, o których należy wspomnieć w ramach ogólnego przeglądu.

Komisja zorganizowała dwa seminaria Fiscalis, aby wesprzeć ten proces. Pierwsze skupiło się na wsparciu państw członkowskich we wprowadzaniu i stosowaniu nowych przepisów. Drugie seminarium, które odbyło się w 2004 r., zajęło się funkcjonowaniem nowych przepisów oraz próbowało zidentyfikować kwestie operacyjne, które mogłyby sprawiać trudności. Na obu seminariach mówcy z przedsiębiorstw oraz z agencji zajmujących się innymi aspektami regulacyjnymi handlu elektronicznego wygłosili wartościowe przemówienia.

⁶ Włączenie „odbioru programów radiowych i telewizyjnych” do tego samego akapitu, co „wstęp na przedstawienia, do teatrów, cyrków, wesołych miasteczek, parków rozrywki itp., zdaje się to potwierdzać.

3.1. Połączenie z systemem pojedynczego punktu

Dla Komisji i państw członkowskich szybko stało się jasne, że nowy pojedynczy punkt identyfikacji nie tylko dobrze się sprawdził dla e-usług, ale również był obiecującym wzorem dla pewnej liczby aspektów handlu wewnątrzwspólnotowego, w którym stwierdzono trudności. Takie było źródło powstania systemu pojedynczego punktu (SPP) i stworzyło to podstawę do szerokiego wniosku w sprawie uproszczenia obowiązków związanych z podatkiem VAT⁷. Zakłada to o wiele szerszy zakres stosowania niż bardzo szczególny zakres objęty systemem usług handlu elektronicznego.

Nie wszystkie aspekty systemu usług handlu elektronicznego były postrzegane jako możliwe do zastosowania w przypadku znacząco większej platformy. Proponowany model SPP jest odmienny w pewnych aspektach, w szczególności w sposobie, w jakim płatności podatków są traktowane, jednak dla większości zastosowań byłby ogólnie podobny.

Liczba działań wykonywanych przez SPP będzie dużo większa niż system usług handlu elektronicznego. Utrzymywanie obu systemów byłoby nieefektywne, dlatego planuje się włączyć system usług handlu elektronicznego do SPP.

Wniosek dotyczący SPP wskazywał jako datę początkową dzień 1 lipca 2006 r., która współgra z datą wygaśnięcia dyrektywy dotyczącej e-usług. Postępy w Radzie są jednak dużo wolniejsze niż Komisja przewidywała. Dotyczy to również wniosku w sprawie miejsca świadczenia usługi⁸, którego wdrożenie było również przewidziane na dzień 1 lipca 2006 r, dzięki czemu zachowana była ciągłość aktualnie obowiązujących zasad zawartych w dyrektywie 2002/38/EWG w sprawie miejsca konsumpcji.

Do chwili, w której zmiany te zaczną obowiązywać, obowiązywanie istniejącego szczególnego systemu oraz przepisów dotyczących miejsca opodatkowania musi zostać przedłużone. Ponadto, jeżeli przepisy nie zostaną znowelizowane, będące źródłem problemów pierwotne zagadnienia dotyczące opodatkowania na nowo się ujawnią. Zmiany z 2003 r. są obecnie dobrze powszechnie stosowane i nie stanowią większego problemu dla przemysłu. Zmiana zakłócająca system podatkowy, jak na przykład powrót do sytuacji sprzed 2003 r, nie zostanie teraz dobrze przyjęta, ani przez przedsiębiorców, ani przez organy podatkowe.

3.2. Codzienne zagadnienia operacyjne

Kiedy dyrektywa została wdrożona, wyrażano zaniepokojenie dotyczące trudności administracyjnych i w zakresie zgodności, jakie mogłyby napotkać przedsiębiorstwa

⁷ COM(2004) 728. Wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 77/388/EWG w celu uproszczenia zobowiązań wynikających z podatku od wartości dodanej; Wniosek dotyczący dyrektywy Rady określającej szczegółowe zasady zwrotu podatku od wartości dodanej, przewidzianego w dyrektywie 77/388/EWG podatnikom niemającym siedziby na terytorium kraju, lecz mającym siedzibę w innym Państwie Członkowskim; Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1798/2003 w sprawie wprowadzenia ustaleń o współpracy administracyjnej w kontekście pojedynczego systemu i procedur zwrotu podatku od wartości dodanej.

⁸ COM(2005) 334. Zmieniony wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 77/388/EWG w odniesieniu do miejsca świadczenia usług.

spoza UE sprzedające e-usługi do Wspólnoty. Czas pokazał, że te kwestie nie przysparzały tylu trudności, jak pierwotnie zakładano.

Dla większości przedsiębiorstw spoza UE zmiany nie wprowadziły żadnych zobowiązań do dostosowania się. B2B stanowi większą część e-usług, świadczonych on-line, i w tym zakresie zgodność jest kwestią dotyczącą klienta europejskiego. Przedsiębiorstwo otrzymujące takie usługi musi rozliczyć się z podatku VAT względem swojej lokalnej administracji podatkowej.

Dopiero sytuacja, w której przedsiębiorstwo spoza UE świadczy usługi dla klientów niebiznesowych lub końcowych, jest przyczyną powstania obowiązku podatkowego. Stwierdzenie, czy klient jest przedsiębiorstwem lub nie, jest zazwyczaj zwykłym ustaleniem faktów i na podstawie otrzymanych informacji, wydaje się, że nie stanowiło to szczególnego problemu poza wyjątkowymi przypadkami.

Przedsiębiorstwo spoza UE, podlegające obowiązkowi pobrania i zapłacenia podatku zgodnie z dyrektywą, ma trzy możliwości, aby spełnić swój obowiązek. *Pierwsza możliwość to prowadzenie działalności w państwie członkowskim.* W efekcie przedsiębiorstwo działałoby na tej samej podstawie co przedsiębiorstwo unijne; dla znacznej liczby przedsiębiorców wydaje się to być najlepszym wyborem. Może to wynikać z atrakcyjności stosowanej stawki VAT, aczkolwiek równocześnie najwyraźniej niektóre przedsiębiorstwa wybrały swoje miejsce prowadzenia działalności z innych powodów, nie związanych z podatkiem VAT.

Drugą możliwością w ramach istniejących przepisów dla przedsiębiorców nieprowadzących działalności jest dokonanie rejestracji w każdym państwie członkowskim, w którym przedsiębiorca prowadzi działalność podlegającą opodatkowaniu, jednak bez tworzenia tam zakładu. Posiadane informacje wskazują, że nie było większego zainteresowania tym sposobem. Perspektywa 25 kolejnych rejestracji i takiej samej liczby różnych obowiązujących uregulowań była prawdopodobnie postrzegane jako nieatrakcyjna.

Aby uniknąć nieracjonalnego obciążenia przedsiębiorstw z państw trzecich dyrektywa stworzyła *trzecią* możliwość, która pozwala na pojedynczą rejestrację w wybranym „państwie członkowskim identyfikacji”, przy zastosowaniu innowacyjnych uproszczonych uzgodnień. Podatek VAT jest wówczas naliczany i pobierany zgodnie z normalną stawką w państwie członkowskim klienta. Wreszcie, te pobrane podatki powinny zostać wpłacone administracjom podatkowym w państwie identyfikacji wraz z dokumentem w standardowym formacie, w którym wykazane będą szczegóły dotyczące działalności podlegającej opodatkowaniu wykonywanej w poszczególnych państwach członkowskich. Niezależnie od tego, wprowadzono również system, aby zapewnić, przekazywanie odpowiedniej części przychodu z podatku oraz danych potrzebnych do celów potwierdzenia, do odpowiednich państw członkowskich⁹. Przedsiębiorcy nieprowadzący działalności pod względem administracyjnym znaleźli się w porównywalnej sytuacji do osoby

⁹

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1798/2003 z dnia 7 października 2003 r. zmieniające czasowo rozporządzenie (EWG) nr 218/92 w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków pośrednich (VAT) w odniesieniu do dodatkowych środków odnoszących się do handlu elektronicznego Dz.U. 264 z 15.10.2003, str. 1

podlegającej opodatkowaniu i prowadzącej działalność, która ma do czynienia tylko z jedną administracją podatkową.

3.3. Ustalenie miejsca opodatkowania

Przytoczone pewne dowody związane z możliwym konfliktem między pełnomocnictwami stosowanymi w miejscu opodatkowania (miejsce, w którym klient ma siedzibę zgodnie z dyrektywą) i sztywną interpretacją miejsca rzeczywistej konsumpcji. Adres na fakturze jest zazwyczaj wiarygodnym wskazaniem miejsca konsumpcji, jednak nie zawsze oddaje prawidłowy wynik w przypadku sprawdzenia rzeczywistego miejsca konsumpcji. Ponieważ usługi objęte dyrektywą stają się coraz bardziej mobilne, ta kwestia może nabrać znaczenia. W pewnych okolicznościach mogłoby zaistnieć naruszenie praw podatkowych państw spoza UE, które byłoby przeciwne intencjom dyrektywy. Jeżeli miejsce rzeczywistej konsumpcji jest zlokalizowane w państwie spoza UE, powstaje kwestia zgodności z zasadami OECD oraz z orzecznictwem ETS na temat ograniczeń terytorialnych dyrektywy (np. sprawa Trans Tirreno Express przeciwko Ufficio Provinciale Iva C-283/84 oraz sprawa Kohler przeciwko Finanzamt Dusseldorf-Nord C-58/04).

Obecnie nie ma wskazówek wspólnotowych dotyczących akceptowalnej metody weryfikacji, zwłaszcza tam, gdzie istnieją alternatywne rozwiązania. Istnieją argumenty za tym, by stworzyć pewne wskazówki w zakresie sprawdzania lokalizacji klientów, w szczególności wtedy, gdy przedsiębiorca działa w dobrej wierze; należy jednak przedtem potwierdzić, jaka jest waga tego problemu. Zgodnie z art. 29a szóstej dyrektywy, Rada może przyjąć środki wykonawcze i może to być odpowiednim instrumentem, jeżeli będzie to uzasadnione.

3.4. Segmentacja geograficzna

Pomimo że handel elektroniczny jest postrzegany jako działalność wykonywana bez względu na granice, istnieje wiele przykładów tego, że międzynarodowy przedsiębiorca dzieli swoich klientów na segmenty według kryterium geograficznego. Wynika to z takich powodów, jak cele handlowe, ograniczenia w prawach autorskich lub inne zobowiązania wynikające z przepisów. Może to również być ułatwieniem dla przedsiębiorcy w zakresie unijnego podatku VAT.

Jeżeli dany klient wchodzący na stronę internetową jest rozpoznany jako pochodzący z lokalizacji w UE (na przykład na podstawie oprogramowania geolokalizacyjnego), jest on automatycznie przekierowany na stronę UE, na której obowiązek VAT wchodzi w zakres normalnych procedur transakcyjnych. W przeważającej większości przypadków taki system działa bez problemów, dzięki czemu można zapewnić, że sprzedaż do klientów w UE jest wykonywana w odpowiedni sposób w zakresie podatku VAT, ponieważ te transakcje są oddzielone od pozostałych.

Nie jest łatwo obejść taki system, jednak posiadając odpowiednią determinację i wiedzę, jest to możliwe. Motywacja może być tym większa, jeżeli istnieje lepszy wybór lub dostępne są korzystniejsze ceny (co jest niekoniecznie związane z podatkiem VAT) lub ze zwykłej przekory. Niezależnie od powodu, w konsekwencji klient z UE otrzymuje usługę podlegającą opodatkowaniu ze źródła, które nie jest przystosowane do przetwarzania transakcji UE. Nie ma szczególnych dowodów na

powszechność tego zjawiska, jednak może to stanowić problem dla podatnika właściwie spełniającego swoje obowiązki podatkowe.

Brak progów w dyrektywie powoduje, że obowiązek podatkowy może powstać z powodu pojedynczej transakcji. Przedsiębiorcy trudno jest identyfikować takie transakcje „uboczne” w czasie rzeczywistym, za które w konsekwencji może ponosić odpowiedzialność. Takiej sytuacji nie można było racjonalnie przewidzieć wtedy, gdy wprowadzano w życie dyrektywę i nie ma właściwego przepisu regulującego tę kwestię.

Z powodów praktycznych należy zachęcać administrację podatkową, aby postrzegała te okazjonalne lub nieintencjonalne transakcje zgodnie z tym, czym one są i, póki takie pozostają, aby je traktowała zgodnie z zasadą istotności i proporcjonalności. Jeżeli zostanie to uznane za konieczne, aby zapewnić zgodność i spójność, Komitet VAT może się zająć kwestią odpowiedniego traktowania oraz, tam, gdzie właściwe, można by to potwierdzić, odwołując się do art. 29a.

3.5. Status podatkowy klienta

Sprawdzenie statusu podatkowego klienta stanowi rdzeń każdej decyzji podatkowej i dyrektywa nie daje żadnych wskazówek na temat tego, w jaki sposób przedsiębiorca powinien dokonać tego rozróżnienia. W tym zakresie świadczenie usług drogą elektroniczną nie odbiega ogólnie od innych transakcji podlegających opodatkowaniu i sprzedawca musi podjąć decyzję na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Jedynym aspektem, w którym te usługi są unikalne, jest ich prawie całkowita natychmiastowość, która powoduje, że pozostaje mało czasu na zastanowienie się nad decyzją lub na jej dostosowanie z mocą wsteczną.

Niektórzy przedsiębiorcy wyrazili pogląd, że powinna istnieć możliwość dokonania rozróżnienia wyłącznie na podstawie informacji, które można sprawdzić w czasie rzeczywistym w Elektronicznym systemie wymiany informacji VAT (VIES). Chociaż na pierwszy rzut oka może to wydawać się rozsądne, istnieje pewna liczba cech negatywnych. System VIES jest usługą on-line, która pozwala na natychmiastowe potwierdzenie, że numer identyfikacyjny VAT danego klienta jest prawdziwy, jednak nie można oczekiwać, że będzie pełnił funkcję definitywnej informacji na temat statusu podatkowego. Jest to jedynie jeden element w dużo szerszym procesie. W obecnej chwili jednak system VIES udostępnia narzędzie służące do identyfikacji przedsiębiorstwa i brak sprawdzalnego numeru VAT jest w większości przypadków wskazówką *prima facie*, że usługodawca nie ma do czynienia z przedsiębiorcą podlegającym podatkowi VAT. Komisja będzie nadal ulepszać jakość i funkcjonalność systemu VIES. W ostatnim czasie, w odpowiedzi na prośby pochodzące od przedsiębiorców, system został rozszerzony o możliwość przetwarzania wielu zapytań naraz.

Tym niemniej istnieją argumenty za tym, aby wyraźnie i spójnie określić poziom weryfikacji, który będzie ogólnie do zaakceptowania dla transakcji on-line. Niektóre państwa członkowskie już przyjęły, że dla transakcji o niskiej wartości odbywających się w czasie rzeczywistym, wystarczy zwykle oświadczenie od klienta, ale takie rozwiązanie może nie być odpowiednie dla wszystkich administracji.

Jest to zagadnienie, które wymaga dalszego zastanowienia, w szczególności, jeżeli będą istniały dowody, że usługi świadczone drogą elektroniczną powinny być traktowane w szczególny sposób.

3.6. Zagadnienia ekwiwalencji

Jak już stwierdzono, działania handlowe objęte dyrektywą zostały rozszerzone. W niektórych przypadkach wynika to z naturalnego wzrostu następującego wraz z rozwojem nowych aplikacji zaakceptowanych przez rynek. W innych przypadkach jest to kwestia przejścia od tradycyjnych do cyfrowych mediów. Dla przemysłu wydawniczego konsekwencje są prawdopodobnie znaczące i długoterminowe.

Przemysł wydawniczy skorzystał z zawartych w załączniku H do szóstej dyrektywy przepisów w sprawie obniżonej stawki VAT dla materiałów drukowanych. Korzyści wynikające z tego środka są szeroko doceniane i ogólnie postrzegane jako trwałe wkład w realizację szerszych celów interesu publicznego. W czasie debaty nad dyrektywą z 2002 r. wielokrotnie powracano do kwestii, czy można zastosować pewien środek ekwiwalentny do publikacji on-line, powołując się na neutralność między różnymi kanałami dystrybucji. Jednak z powodu samej zmiany w kierunku digitalizacji takie rozwiązanie ma wiele wad. Publikacja elektroniczna otwiera drzwi do całego szeregu funkcji, które stanowią usługę coraz bardziej oddzieloną od tradycyjnego druku i raczej zawierającą się w ogólnym nurcie komunikacji i dystrybucji elektronicznej. Daremne będą próby określenia i wyodrębnienia, ze względu na szczególne traktowanie podatkowe, kategorii treści on-line, która bezpośrednio odpowiada materiałowi drukowanemu.

Digitalizacja będzie postępować i przemysł jest obecnie w okresie przejściowym. Czytelnictwo gazet drukowanych zmniejsza się i nawet przychody z reklam są w stagnacji wraz z postępującym rozwojem zasobów on-line. Treść książek jest łatwo (przynajmniej z technicznego punktu widzenia) i na szeroką skalę zamieniana na formę cyfrową. Klienci coraz częściej szukają treści cyfrowej stworzonej wyłącznie z myślą o dystrybucji on-line. Inicjatywa Komisji dotycząca bibliotek cyfrowych¹⁰ jest potwierdzeniem realności tego procesu i konieczności podjęcia wyzwań na rzecz dziedzictwa kulturowego Europy oraz zebrania zasobów wiedzy naukowej.

Trudno przewidzieć, w jaki sposób środki podatkowe mogłyby w tym przypadku zostać sensownie wykorzystane. Obniżonej stawki w załączniku H nie można łatwo przetransponować na środowisko cyfrowe. Przemiana w kierunku digitalizacji nie stanowi jednak żadnego zagrożenia dla dalszego istnienia obniżonej stawki VAT dla materiałów drukowanych. Tym niemniej fakt ten powoduje wzrost podatku VAT niepodlegającego zwrotowi, płaconego przez takie instytucje, jak uniwersytety i biblioteki. Będąc świadomą tej sytuacji, Komisja uważa, że nie jest to odpowiednie miejsce, aby zajmować się tym zagadnieniem.

¹⁰

COM(2005) 465 wersja ostateczna z 30.09.2005 r. - Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pod tytułem „i2010: biblioteki cyfrowe”

3.7. Gry losowe i hazardowe

Od 2003 r. odnotowano znaczny wzrost w zakresie hazardu, gier oraz zakładów on-line.

W wielu przypadkach jest to związane z grą elektroniczną on-line lub elektroniczną platformą, na której uczestnicy zakładają się lub grają o część wspólnej puli. Dostawca usługi zazwyczaj nie odgrywa roli „banku” i nie jest firmą bukmacherską, ale ma przychód z opłaty za dostęp lub korzystanie z serwisu. Usługa oferowana jest wyraźnie podlegającą opodatkowaniu usługą świadczoną drogą elektroniczną zgodnie z dyrektywą i należy naliczyć za nią podatek VAT.

Usługi w zakresie zakładów i hazardu są zwolnione z podatku VAT na mocy art. 13 tytułu B lit f) szóstej dyrektywy, ale tylko wtedy gdy spełniają warunki i ograniczenia określone przez poszczególne państwa członkowskie. Państwa członkowskie mogą dzięki temu wybrać działalność, którą chcą zwolnić, a usługi w zakresie zakładów i hazardu niebędące bezpośrednio zwolnione podlegają pod podatek VAT. Zakres uznania jest jednak ograniczony przez zasadę neutralności ustaloną przez ETS w różnych orzeczeniach¹¹.

Miejsce opodatkowania dla zakładów i hazardu świadczonego elektronicznie przez przedsiębiorców zlokalizowanych poza UE jest miejscem, gdzie klient korzystający z usługi ma swoją siedzibę i opodatkowanie jest określone w sposób, w jaki zwolnienie zostało zastosowane w państwie członkowskim siedziby konsumenta. Kiedy usługa jest świadczona przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w państwie członkowskim, miejscem opodatkowania jest aktualnie miejsce, w którym przedsiębiorca prowadzi działalność i traktowanie podatkowe zależy od sposobu, w jaki to państwo członkowskie stosuje zwolnienie.

W przypadkach, w których transakcje hazardowe nie są zwolnione, sposób, w jaki należy naliczyć VAT został określony przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawie C-38/93¹², zgodnie z którą kwotą podlegającą opodatkowaniu powinny być przychody netto z działania, a nie całkowita kwota postawiona w grze. Interpretacja ta jest jednak oparta na szczególnych elementach tej sprawy i w innych miejscach¹³, Trybunał wyraził odmienny pogląd w odniesieniu do pewnej działalności hazardowej.

Właściwa interpretacja tych orzeczeń zastosowana do hazardu i zakładów on-line może wymagać wyjaśnienia, w szczególności tam, gdzie wydaje się, że odmienne traktowanie na poziomie państwa członkowskiego nakłada nieuzasadnione obciążenia na przedsiębiorcę spełniającego obowiązki podatkowe. Potrzebne mogą być dalsze analizy, w szczególności, jeżeli ulegną zmianie istniejące przepisy dotyczące miejsca opodatkowania usług on-line świadczonych przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w UE.

¹¹ Np. Łączne sprawy C-453/02 oraz 462/02 (Linnewebber) oraz sprawa C-283/95 (Fischer).

¹² Gławe przeciwko Finanzamt Hamburg-Barmburg-Uhlenhorst - sprawa C-38/93.

¹³ Town and Country Factors Limited przeciwko komisarzom ds podatków i akcyzy – sprawa C-498/99

3.8. Prowadzenie i udostępnianie ewidencji

Dla przedsiębiorców nieprowadzących działalności, art. 26c tytuł B pkt 9 szóstej dyrektywy, dotyczący prowadzenia i udostępniania ewidencji odnosi się do rzeczywistości, w której oni nie posiadają zakładu w UE. Normalne procedury weryfikacyjne i audytu stosowane do sprawdzenia zgodności przestają mieć znaczenie, gdy przedsiębiorstwo działa zdalnie. Ta odległość jest sama w sobie problemem i dyrektywa odnosi się do niej w sposób bezpośredni poprzez prosty wymóg prowadzenia wystarczająco szczegółowej ewidencji zwrotu podatku. Ewidencje te należy udostępniać drogą elektroniczną właściwym administracjom podatkowym na ich żądanie i należy je przechowywać przez okres 10 lat.

Nie ma informacji o ewentualnych trudnościach ze strony przedsiębiorców w wypełnianiu tych obowiązków. Administracje podatkowe nie wskazały również żadnych problemów w sprawdzaniu prawidłowości zwrotów VAT zgłaszanych zgodnie z systemem specjalnym. Podobny przepis zawarty w art. 22a szóstej dyrektywy pozwala ogólnie administracjom podatkowym na zdalne przeprowadzanie audytu ewidencji. Wprawdzie administracje nie zgłaszały w tym kontekście żadnych problemów, ale jednocześnie nie ma żadnych dowodów na to, że państwa członkowskie systematycznie stosują te przepisy.

4. WNIOSKI

Monitorowanie praktycznego wykonania dyrektywy od 2003 r. odbywało się poprzez liczne, regularne i pogłębione kontakty z państwami członkowskimi i z wieloma zainteresowanymi przedsiębiorcami. Komisja mogła dzięki temu zidentyfikować zagadnienia, które mogły stanowić powód do niepokoju oraz monitorować ich rozwój w czasie. W większości przypadków kwestie te okazały się mieć stosunkowo niewielkie znaczenie lub można było gdzie indziej poszukać dla nich rozwiązań. Tam, gdzie konieczne, Komisja będzie nadal monitorować te ostatnie zagadnienia, aby zapewnić ich zadowalające rozwiązanie.

Można jednak z pewnością stwierdzić, że brak przedłużenia dyrektywy będzie miał istotny negatywny wpływ na wszystkie zainteresowane strony. Doświadczenie z ostatnich trzech lat nie pozwala na inny wniosek. Wnioskowane przedłużenie pozwoli na zestawienie specjalnego systemu dla przedsiębiorców nieprowadzących działalności z bardziej ogólnym systemem pojedynczego punktu (SPP). Niektóre wcześniej wspomniane zagadnienia techniczne są z natury horyzontalne i zostaną we właściwy sposób potraktowane w szerszym kontekście.

Podążając w kierunku pełnego wdrożenia systemu pojedynczego punktu, Komisja będzie zatem w dalszym ciągu uwzględniała doświadczenia administracji i przedsiębiorców handlowych we wdrażaniu systemu e-usług.